

Done

Інформаційний дайджест партнера

Зміст

01

Фінансові/податкові новини:

- 01 У жовтні 2025 року НБУ застосував заходи впливу до семи банків та чотирьох небанківських фінансових установ за порушення законодавства щодо фінмоніторингу та валютного регулювання
-

02

Інформативно-аналітичні матеріали:

- 01 Е-документи: терміни та порядок отримання першої та другої квитанцій
- 02 Типові порушення на митниці: статистика та поради імпортерам
- 03 Податкові ризики у роботі з нерезидентами: документи та ТЦО-2025
- 04 Фінмоніторинг стає жорсткішим: 99% всіх звітів згенерували банки

03

Новели законодавства:

- 01 Митниця працюватиме за новими правилами (рішення Уряду 19.11.2025).
- 02 Ліцензування імпорту-2026: проект постанови Мінекономіки.
- 03 Податкові та митні пільги для оборонного імпорту: законопроект №14169, №14170.
- 04 Спрощення документообігу для бізнесу: законопроект №14023 (прийнято за основу).
- 05 Новий класифікатор видів економічної діяльності (NACE 2.1-UA) від Держстату.

04

Новини для бізнесу:

- 01 eЧерга: нові правила для вантажівок на кордоні (з 24.11.2025).
- 02 ЄС скасовує безмитний поріг €150 для посилок з 2026 року.
- 03 Зерно в порти Одеси: зростання розвантаження вагонів залізницею.
- 04 З 1 листопада 2025 р. діятимуть нові правила оформлення фітосанітарного сертифіката.
- 05 У жовтні до Держбюджету спрямовано 67 млрд грн митних платежів.
- 06 Оновлено перелік товарів, які можуть підпадати під антидемпінгові заходи.

01

Фінансові/податкові новини

01 У жовтні 2025 року НБУ застосував заходи впливу до семи банків та чотирьох небанківських фінансових установ за порушення законодавства щодо фінмоніторингу та валютного регулювання

Національний банк України за порушення вимог законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення (надалі – ПВК/ФТ), валютного законодавства в жовтні 2025 року застосував до семи банків та чотирьох небанківських фінансових установ заходи впливу. Заходи впливу застосовано до: АТ «БАНК АЛЬЯНС», ПАТ «МТБ БАНК», АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК», АТ «УКРСИББАНК», АТ «РВС БАНК», АТ «РВС БАНК», АТ «ІДЕЯ БАНК», ТОВ «ФК «МУСТАНГ ФІНАНС», ТОВ «ФК «АБЕКОР», ТОВ «НоваПей Кредит», ТОВ «ФК «АЛЬЯНС КАПІТАЛ ГРУП».

Регулятор цими діями натякає на посилення перевірок торгових платежів і пакету документів, особливо в операціях з імпортом.

Що це означає для імпортера-резидента?

- Підготуйте контракт, інвойс/специфікацію з чіткими умовами постачання, цінами, реквізитами.
- Майте докази відвантаження/постачання (транспортні документи, фото/відео, акти приймання).
- Зберігайте інформацію про бенефіціарів/кінцеве використання товару — хто кінцевий отримувач, де товар буде використаний.
- Документуйте джерела походження коштів, з яких здійснюється платіж, та підтвердження легітимності операції.
- Ініціюйте платіж тільки після повної підготовки всіх документів — інакше ризикуєте, що платіж затримують, перевіряють або повернуть.

Що саме можуть просити по імпортних валютних платежах?

- Детальний опис предмета постачання, маршруту й кінцевого отримувача (end user).
- Підтвердження ділової мети/економічного сенсу (чому купуєте, кому і як далі продаєте/використовуєте).
- Розкриття ланцюга контрагентів (особливо для юрисдикцій з підвищеним ризиком).
- Узгодженість сум/термінів у контракті, інвойсах, митних/транспортних документах.

Готовий «стандартний пакет» документів (мінімум):

1. Контракт + додаткові угоди/специфікації.
2. Інвойс/проформа + платіжні доручення/банківські виписки.
3. Транспортні докази (CMR/BL/AWB), страховка, пакувальні листи.
4. Митні документи (МД/IM40, сертифікат походження).
5. Лист-пояснення про ділову мету й кінцевого отримувача (end-user statement).
6. KYC-профіль контрагента: реєстрні витяги, бенефіціари, сайти/каталоги, довідки про несанкційний статус.
7. Логістичний ланцюг: маршрут, терміни, Incoterms, склади/експедитори.

Поради для проходження перевірок без затримок:

- Заздалегідь готуйте короткий «Business Rationale» на 1–2 сторінки: що, для кого, за якою маржою, як інтегрується в ваші контракти збуту.
- Вирівняйте суми та умови в усіх документах; закрийте «розриви» між датами інвойсу/МД/платежів.
- Для «ризикових» напрямків (екзотичні юрисдикції, складні маршрути) додайте розширений due diligence контрагента.
- Тримайте наготові лист щодо походження коштів/фінансування партії (власні, аванс клієнта, факторинг тощо).

[Джерело](#)

02

Інформативно-аналітичні матеріали

01 Е-документи: терміни та порядок отримання першої та другої квитанцій

Державна податкова служба України 14.11.2025 на своєму сайті нагадала, що електронний документообіг між платниками податків та контролюючим органом здійснюється без укладання додаткового договору. Це передбачено пунктом 42.6 статті 42 Податкового кодексу України. Платник набуває статусу суб'єкта електронного документообігу після направлення до контролюючого органу будь-якого електронного документа у встановленому форматі із дотриманням вимог законів про електронні документи та електронну ідентифікацію та довірчі послуги.

Як працює обмін документами

- Платник формує документ з усіма обов'язковими реквізитами та підписує його кваліфікованим/удосконаленим електронним підписом (КЕП/УЕП).
- Документ шифрується та надсилається до контролюючого органу протягом операційного дня.
- Після надходження система проводить автоматизовану перевірку – дійсність підпису, відповідність затвердженому формату, наявність усіх обов'язкових реквізитів та право підпису підписувачем.

Результат перевірки підтверджується квитанціями

- Перша квитанція надсилається автору протягом двох годин після отримання документа (або наступного робочого дня, якщо документ надійшов після закінчення операційного дня). У ній вказано, чи пройшов документ перевірку.
- Якщо перевірка успішна, формується друга квитанція, яка підтверджує прийняття (реєстрацію) документа або повідомляє про його неприйняття із зазначенням причини.

Якщо платник не отримав першу квитанцію в зазначений строк документ вважається неодержаним контролюючим органом.

У разі наявності другої квитанції про прийняття документа, датою і часом його прийняття (реєстрації) вважається дата та час, зафіксовані у першій.

Якщо платник подає кілька примірників одного документа (наприклад, після виправлення помилок), оригіналом вважається останній правильно сформований документ, який надіслано до граничного строку подання та прийнято контролюючим органом.

[Джерело](#)

02 Типові порушення на митниці: статистика та поради імпортерам

Держмитслужба оприлюднила дані, що за січень – жовтень 2025 року митними органами виявлено 8 084 порушення митних правил на загальну суму ~10,7 млрд грн. Лише за 10 місяців тимчасово вилучено предметів правопорушень на суму майже 1 млрд грн (промислові товари, транспортні засоби, валюта, продовольчі товари тощо). До суду передано понад 4,6 тис. справ, за якими накладено конфіскації та штрафи на суму ~4 млрд грн.

Найпоширеніші порушення, за повідомленням митників, це: недекларування або недостовірне декларування товарів, заниження митної вартості, спроби обійти заборони та обмеження на імпорт. Такий обсяг виявлених порушень свідчить про посилений контроль зі сторони митниці. Імпортерам та митним брокерам варто приділити підвищену увагу правильності митного оформлення товарів. Штрафи за порушення митних правил в Україні можуть досягати вартості товару (а в окремих випадках – кратних сум його вартості), не кажучи вже про можливу конфіскацію предметів порушення.

У зв'язку із цим важливо забезпечувати прозоре декларування – правильно класифікувати товар, заявляти реальну митну вартість з підтверджуючими документами, перевіряти актуальні заборони/квоти на імпорт конкретної номенклатури.

Якщо у зовнішньоекономічній діяльності використовуються пільгові режими чи є складні випадки оцінки, краще проконсультуватися з митними юристами, аби не допустити ненавмисних порушень. Регулярно відстежуйте роз'яснення Держмитслужби та судову практику щодо типових порушень – це допоможе уникнути помилок.

03 Податкові ризики у роботі з нерезидентами: документи та ТЦО-2025.

Державна податкова служба нагадує: щоб застосувати пільги або звільнення від податку на доходи нерезидентів за міжнародними угодами (про уникнення подвійного оподаткування), українська компанія повинна мати від нерезидента належним чином легалізовану довідку про податкове резидентство цього нерезидента. Тобто іноземний партнер має надати довідку від своєї податкової, засвідчену апостилем або консульською легалізацією, яка підтверджує, що він резидент країни, з якою в Україні є податкова угода. Без такої довідки всі виплати нерезиденту (дивіденди, проценти, роялті, фрахт тощо) мають обкладатися податком на репатріацію за повною ставкою (15% або інше, згідно з ПКУ), без пільгового режиму.

З 2025 року змінилися критерії для контрольованих операцій у сфері трансфертного ціноутворення (ТЦО). Зокрема, якщо ваша компанія здійснює операції з контрагентом із переліку низькоподаткових юрисдикцій (офшорні зони або країни зі ставкою податку на прибуток менш ніж 9 %), то за певних умов такі операції можуть не визнаватися контрольованими для цілей ТЦО. Умови спрощення: компанія подала до ДПС спеціальне повідомлення до 01 жовтня 2025 р. про відповідні господарські операції, і ці операції відповідають критеріям, визначеним Податковим кодексом. В такому разі їх можна виключити зі звіту про контрольовані операції. Ця норма покликана зменшити адміністративне навантаження на бізнес, що має незначні операції з «офшорами», але важливо своєчасно подати необхідні повідомлення.

Отже, якщо ви працюєте з іноземними партнерами – завчасно отримуйте довідки про їхній податковий статус на кожен рік виплат. Перевірте вимоги до форми довідки: вона повинна містити всі необхідні дані та бути належно легалізована. Без неї ваша податкова інспекція при перевірці донарахає податок на доходи нерезидента.

Також радимо відстежувати актуальний перелік «низькоподаткових» юрисдикцій (він затверджується наказом КМУ та оновлюється). На 2025 рік варто було подати повідомлення про неконтрольованість операцій до 01.10 – надалі плануйте такі подання щорічно, якщо маєте незначні операції з партнерами з цих країн. Вчасна підготовка документів мінімізує податкові ризики і штрафи, зберігає ваші пільги за договорами про уникнення подвійного оподаткування.

04 Фінмоніторинг стає жорсткішим: 99 % всіх звітів згенерували банки

Держава продовжує закручувати гайки у сфері фінансового нагляду. За перші три квартали 2025 року Державна служба фінансового моніторингу отримала понад 1,4 мільйона повідомлень про транзакції, що підлягають перевірці. Це на 10 % більше ніж за аналогічний період минулого року. Тенденція зростання контролю зберігається третій рік поспіль.

Основним джерелом інформації для держави залишаються банки — саме вони згенерували 99 % усіх звітів (1,42 млн). Небанківські фінансові установи передали лише 15 тисяч повідомлень. У середньому щомісяця система фіксує близько 160 тисяч операцій, які потребують уваги. Більшість із них (83%) – це так звані порогові операції. Йдеться про транзакції на суму від 400 000 гривень або такі, що мають специфічні ознаки ризику. Лише 17% звітів стосувалися безпосередньо підозрілих дій клієнтів, які залежать від суми.

Слід відзначити, що хоча кількість переданих правоохоронним органам справ майже не змінилася (794 матеріали), суми, що фігурують у них, зросли колосально. Загальна сума сумнівних операцій у переданих справах досягла 150,46 млрд грн. Це свідчить про те, що фінмоніторинг почав фокусуватися на «великій рибі», виявляючи масштабніші схеми.

Головним одержувачем цих матеріалів стало Бюро економічної безпеки (БЕБ). Їм передали понад третину всіх справ на суму 99,3 млрд грн. Розподіл решти сум між силовими структурами виглядає так:

- Нацполіція: 36,7 млрд грн.
- СБУ: 8,2 млрд грн.
- ДБР: 3,1 млрд грн.
- Офіс Генпрокурора й НАБУ: 1,8 млрд і 1,3 млрд грн відповідно.

Найбільш вражаючу динаміку демонструє боротьба з ухилянням від сплати податків. З початку року правоохоронці отримали 300 матеріалів про податкові злочини на суму 157 млрд грн (у 14 разів більше, ніж торік).

Голова Держфінмоніторингу Філіп Пронін пояснює таку ефективність зміною підходу: «Ми самі виявляємо ризики та передаємо матеріали правоохоронним органам. Минулого року відсоток ініціативно переданих матеріалів становив 63%, зараз – 70%. Ми блокуємо та знищуємо схеми, які працювали роками». Також урядовець анонсував впровадження штучного інтелекту для автоматизації аналізу терабайтів фінансових даних.

03

Новели законодавства

01 Митниця працюватиме за новими правилами (рішення Уряду 19.11.2025)

Кабінет Міністрів України на засіданні 19 листопада 2025 р. ухвалив рішення, що змінює ряд нормативних актів у сфері митного контролю та відкритих даних. Мета – підвищити прозорість та зручність митних процедур для бізнесу.

Ключові нововведення включають:

- вперше затверджено механізм створення та ведення реєстру центральних та регіональних сортувальних станцій (для прискорення обробки міжнародних відправлень).
- оновлено перелік наборів відкритих даних, розпорядником яких є Держмитслужба – тобто бізнес і громадськість отримають розширений доступ до знеособленої митної статистики та аналітики.
- уточнено порядок оприлюднення митними органами узагальненої аналітичної та статистичної інформації (зокрема, щодо порушень, тенденцій зовнішньої торгівлі тощо).
- конкретизовано процедури фото- та відеофіксації при здійсненні митного контролю – це унеможливить зловживання і забезпечить доказову базу у випадку спорів.
- актуалізовано перелік товарів, що підлягають заходам офіційного контролю при імпорті (санітарному, фітосанітарному, екологічному тощо) – таким чином бізнес заздалегідь знатиме, на які товари потрібні додаткові сертифікати/перевірки.

Ці зміни впроваджують норми нового Митного кодексу України та узгоджують урядові рішення зі сфери відкритих даних і митних процедур. В результаті правила гри для учасників ЗЕД спрощуються, а контроль за переміщенням товарів стає ефективнішим.

Імпортерам та експортерам варто ознайомитися з оновленими правилами. Якщо ваша діяльність передбачає сортування відправлень – можливо, варто стати на облік відповідної станції. Розширені відкриті дані можуть допомогти аналітикам бізнесу відстежувати митні тенденції. Також рекомендується підготуватися до фото- і відеофіксації на митниці – наприклад, забезпечити присутність уповноважених осіб під час огляду вантажу. Посилення контролю означає, що потрібно ще уважніше дотримуватися митних правил, але прозорі й сучасні процедури зрештою зменшать корупційні ризики та час проходження митниці.

02 Ліцензування імпорту-2026: проект постанови Мінекономіки

13 листопада 2025 року Міністерство економіки оприлюднило проект постанови Кабміну про затвердження переліків товарів, експорт та імпорт яких підлягатимуть ліцензуванню у 2026 році та відповідних квот. Цим проект, зокрема, продовжується дія невикористаних у 2025 році імпортних ліцензій до 01 березня 2026 року.

Тобто якщо компанія отримала імпортну ліцензію у 2025-му і не вибрала обсяг повністю, залишок квоти автоматично переноситься на початок 2026 року (до 01.03.2026). Також пропонується встановити деякі допуски при митному оформленні: різниця між даними в ліцензії та фактичними показниками при імпорті товарів навалом може становити до 5% за вартістю, кількістю чи вагою – це важливо для імпортерів сировинних товарів, де точне прогнозування складне.

Окрім того, проект передбачає актуалізацію переліків продукції, що потребує експорту за ліцензіями (ймовірно, йдеться про зернові та олійні культури, добрива тощо, особливо у відносинах з сусідніми країнами ЄС). Мета ініціативи – збалансувати зовнішню торгівлю в умовах війни, убезпечити внутрішній ринок від дефіциту критичних товарів і виконати домовленості з ЄС щодо контролю за експортом агропродукції.

Що це означає для бізнесу:

- експортерам та імпортерам варто перевірити, чи їхні товари включені до проектних переліків на 2026 рік;
- імпортерам важливо знати про перенесення невикористаних ліцензій – можна планувати ввезення на початку року, використовуючи залишки квот без повторного отримання дозволів;
- експортерам агропродукції до ЄС слід врахувати, що режим ліцензування/квотування продовжиться у 2026-му, отже, необхідно завчасно отримувати експортні ліцензії та дотримуватися встановлених обсягів.

Рекомендується також слідкувати за фінальною редакцією постанови (після громадського обговорення) та за оновленнями списків товарів – щоб не пропустити зміни умов торгівлі для своєї продукції.

03 Податкові та митні пільги для оборонного імпорту: законопроект № 14169, № 14170

30 жовтня 2025 року у Верховній Раді було зареєстровано два взаємопов'язані законопроекти – № 14169 і № 14170, покликані розширити пільговий режим ввезення товарів оборонного призначення. 12 листопада 2025 профільний Комітет ВР з питань фінансів, податкової та митної політики рекомендував парламенту ухвалити ці законопроекти в цілому. Перший (№ 14169) вносить зміни до Податкового кодексу, другий (№ 14170) – до Митного кодексу України.

Законопроекти пропонують звільнити від сплати ПДВ та мита імпорт низки товарів для потреб безпеки й оборони. Зокрема, пільги стосуватимуться ввезення комплектуючих для безпілотників (БПЛА) та іншої військової техніки не лише для її виробництва чи ремонту, а й для модернізації існуючих зразків. Також планується спрощення митних процедур для оборонних вантажів та врегулювання питання зміни цільового використання імпортованих за пільгами товарів (щоб виробники могли використовувати їх гнучко для різних проєктів). Важлива новація – держава хоче надати податкові пільги у разі, якщо ввезена техніка або дрони були знищені чи втрачено під час бойових дій або випробувань. По суті, пропонується не стягувати податки за ті оборонні товари, що не дожили до експлуатації з незалежних від виробника причин.

Новели законодавства

Практичні наслідки: для компаній, що виробляють дрони, роботехніку, засоби розмінування тощо, ухвалення цих законів значно зменшить витрати – імпорт комплектуючих буде без ПДВ та мита. Це здешевить собівартість українських оборонних розробок та прискорить їх виробництво.

Рекомендації: вже зараз таким підприємствам варто підготувати перелік критичних компонентів і потенційних постачальників за кордоном, щоб одразу скористатися пільгами після прийняття законів. Також слід налагодити облік і контроль цільового використання імпортованих товарів – закон вимагатиме звітувати, що ввезені під пільги деталі дійсно пішли на оборону. Бізнес, який не напряму в «оборонці», теж виграє: пришвидшене постачання сучасної техніки ЗСУ покращить безпекову ситуацію, а отже та умови для роботи економіки в цілому.

04 Спрощення документообігу для бізнесу: законопроект № 14023 (прийнято за основу)

23 жовтня 2025 року Верховна Рада прийняла за основу законопроект №14023, що вносить зміни до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» щодо оформлення первинних документів з надання послуг. Законопроект фактично дозволяє бізнес-контрагентам погоджувати спрощений порядок оформлення актів наданих послуг.

Зокрема, пропонується скасувати обов'язковість таких реквізитів у акті, як посада, прізвище та особистий підпис особи від замовника послуги, відповідальної за здійснення господарської операції. Інакше кажучи, якщо закон буде прийнято повністю, акт виконаних робіт (наданих послуг) можна буде оформити без підпису представника замовника та без його печатки/посади — за умови, що:

1. такий спрощений порядок прямо прописаний у договорі між сторонами;
2. оплата за послуги проведена замовником у безготівковій формі та в повному обсязі.

Мета ініціативи — зменшити паперову бюрократію та спростити життя бізнесу, особливо в умовах диджиталізації.

Часто у B2B-практиці акти підписуються автоматично (електронним підписом або взагалі в електронному кабінеті), і вимога підпису зі сторони замовника є формальністю. Законопроект усуває цю формальність, якщо є довіра між сторонами (підтверджена оплатою). Поки документ не став законом, готуватися можна шляхом внесення відповідних умов у договори про надання послуг – прописати, що акт буде вважатися чинним без підпису замовника при наявності оплати. Такі положення в договорі набудуть сили після прийняття змін до закону.

Також варто адаптувати внутрішні регламенти бухгалтерії: можливо, надалі буде достатньо отримати акт від виконавця послуг і підтвердити оплату, не витрачаючи час на збір «мокрих» підписів. Це скоротить час закриття договорів і полегшить дистанційне співробітництво з клієнтами.

05 Новий класифікатор видів економічної діяльності (NACE 2.1-UA) від Держстату

Державна служба статистики України наказом № 191 від 28.10.2025 затвердила Класифікацію видів економічної діяльності NACE 2.1-UA (нова редакція національного класифікатора КВЕД). Відповідно до наказу, новий класифікатор вводиться в дію з 01 січня 2027 року. Це означає, що протягом 2026 року бізнес і державні органи готуватимуться до переходу на оновлені коди видів діяльності. NACE 2.1-UA розроблено на базі актуальної міжнародної класифікації (NACE Rev.2) з урахуванням національних особливостей економіки.

З 2027 року NACE 2.1-UA замінить чинний класифікатор КВЕД-2010. Усі юридичні особи та ФОП мають визначити свої види діяльності за новими кодами. Держстат обіцяє протягом 2026 року організувати перехід: розроблять план заходів, проведуть роз'яснення та оприлюднять потрібні матеріали. Новий класифікатор більш деталізований і актуалізований – з'являться нові категорії для цифрової економіки, ІТ, креативних індустрій, водночас деякі застарілі види приберуть або об'єднають.

Рекомендується:

- ознайомитися з NACE 2.1-UA (Держстат має опублікувати класифікатор і перехідні таблиці). Знайти свої поточні КВЕД і зрозуміти, на які нові коди вони зміняться.
- перевірити статутні документи та види діяльності, зазначені у Реєстрі – можливо, треба буде оновити інформацію про основний і другорядні види діяльності.
- протестувати нові коди в довідниках програм бухгалтерського обліку, податкової звітності тощо (постачальники ПЗ ймовірно додадуть їх заздалегідь).
- стежити за роз'ясненнями від Держстату. Перехід на нову класифікацію – обов'язковий, тож до кінця 2026-го всі суб'єкти мають внести необхідні зміни, аби з 2027-го звітувати вже за NACE 2.1-UA. Вчасна підготовка убезпечить від плутанини та штрафів за неправильні коди видів діяльності у звітності після 01.01.2027.

[Джерело](#)

04

Новини для бізнесу

01 єЧерга: нові правила для вантажівок на кордоні (з 24.11.2025)

У системі електронної черги перетину кордону «єЧерга» з 24 листопада 2025 року впроваджено оновлені правила для вантажного транспорту. Міністерство розвитку громад, територій та інфраструктури України запровадило ці зміни, щоб зробити перетин кордону більш прогнозованим і прибрати штучні затримки черги перевізників.

Головні нововведення:

- Ліміт продовження черги. Тепер для однієї вантажівки дозволено лише одне продовження черги раз на 60 днів. Раніше деякі перевізники багаторазово «продовжували» час прибуття, фактично відсуваючи свою чергу. Тепер – тільки 1 раз у два місяці. Доступні інтервали продовження залишилися ті самі: 4, 6, 8 або 10 годин за вибором перевізника, залежно від потреб (без змін у тривалості).
- Відповідальність за порушення. Введено блокування на 14 днів у системі для перевізників, що систематично порушують правила електронної черги. Якщо вантажівка двічі поспіль скасовує бронювання черги або двічі не прибуває в пункт пропуску у свій час, система автоматично забороняє створювати нові записи на два тижні. Таке блокування також застосовується при інших грубих порушеннях (наприклад, двічі скасувати чергу протягом 30 днів – аналогічно призводить до бану).

Очікуваний ефект: За даними Мінінфраструктури, лише в жовтні перевізники самостійно скасували понад 22 тисячі записів у єЧерзі – часто для маніпуляцій із пріоритетом. Нові обмеження дисциплінують учасників: черга стане стабільнішою, а умови рівними для всіх перевізників, українських і іноземних.

Практичні поради перевізникам: планувати прибуття до кордону ретельно, щоб не доводилося переносити час (адже лише одна відстрочка доступна на 2 місяці). У разі непередбачуваних обставин – краще скористатися доступним продовженням часу прибуття, ніж не приїхати (no-show тепер карається баном). Тим, хто оперує флотом вантажівок, варто довести до водіїв і логістів нові правила, аби уникнути блокувань. Система ЄЧерга стає обов'язковим елементом планування міжнародних перевезень, тому дисципліна в її користуванні – запорука своєчасної логістики.

02 ЄС скасовує безмитний поріг €150 для посилок з 2026 року

13 листопада 2025 року Рада міністрів фінансів ЄС (ECOFIN) погодила прискорене впровадження реформи митних правил, згідно з якою буде скасовано чинний поріг €150 для безмитного ввезення посилок до Євросоюзу. Іншими словами, будь-яка посылка, що надходить в країни ЄС з-за меж Союзу, обкладатиметься ввізним митом із першого євро вартості (а не тільки якщо дорожча за €150, як зараз). Рішення продиктоване боротьбою з масовим дрібним імпортом дешевих товарів, насамперед із Китаю, які часто декларуються з заниженою вартістю, щоб уникнути мит. За оцінками Єврокомісії, 65% малих посилок до €150 не відповідають європейським стандартам або мають занижену заявлену вартість, і лєвова частка таких відправлень (91%) приходить з Китаю.

Терміни реалізації: нове правило набуде чинності після запуску Єдиного митного інформаційного центру ЄС (EU Customs Data Hub). Очікується, що це відбудеться у 2028 році, оскільки повна реформа потребує часу. Однак ЄС шукає тимчасове рішення вже у 2026 році – можливо, запровадять спрощений єдиний митний збір з кожної посилки в 1-му кварталі 2026 (пропозиція Єврокомісара Мароша Шефчовича). Наприклад, обговорюється фіксований збір €2 з посилки незалежно від її вартості, як перехідний крок. Отже, вже з 2026 року пільга €150 може бути фактично скасована.

Наслідки для бізнесу: Європейський ринок e-commerce зазнає змін – імпортери дрібних товарів (одяг, гаджети, аксесуари) будуть змушені платити мито з будь-якої посилки. Це вирівняє умови конкуренції для європейського бізнесу, який сплачує податки, та вдарить по модельним майданчикам дешевих товарів (на кшталт AliExpress, Shein, Temu).

Українському бізнесу варто взяти до уваги, якщо ви відправляєте товари клієнтам в ЄС або співпрацюєте з європейськими складами. Вже зараз прораховуйте, як додаткові €2+ мита на кожну посилку вплинуть на ціну та попит. Можливо, варто об'єднувати відправлення, шукати місцевих дистриб'юторів в ЄС чи відкривати склади всередині Європи, щоб оптимізувати логістику. З української перспективи також йде дискусія про аналогічне скасування порогу €150 всередині України (НБУ теж рекомендував оподатковувати дрібні посилки) – отже, бізнесу в сегменті онлайн-торгівлі слід підготуватися до нових правил як на зовнішніх, так і на внутрішньому ринку.

03 Зерно в порти Одеси: зростання розвантаження вагонів залізницею

За даними АТ «Укрзалізниця», минулого місяця суттєво збільшилися обсяги постачання зерна до морських портів Одеського регіону залізницею. Середньодобове вивантаження вагонів із зерном у портах Великої Одеси станом на 13 листопада сягнуло 1296 вагонів на добу, що на 45 вагонів більше, ніж тижнем раніше. Цей показник продовжував зростати протягом листопада, демонструючи поступове відновлення роботи портової інфраструктури для агроекспорту. Водночас УЗ фіксує навіть певне зниження черги вагонів з зерном, що прямують до Одеських портів – їх кількість за тиждень зменшилася до ~8880 вагонів у русі (мінус 33 вагони на добу). Натомість зріс вантажопотік до портів Дунайського кластеру: середньодобово до Ізмаїла та Рені прямувало 224 вагони з зерном (плюс 110 за тиждень).

Попри регулярні атаки РФ та складну безпекову ситуацію, порти Великої Одеси (Одеса, Чорноморськ, Південний) поступово нарощують перевалку зерна завдяки альтернативному зерновому коридору та судноплавству уздовж узбережжя. Збільшення розвантаження майже до 1300 вагонів/добу – це близько 85–90 тис. тонн зерна щоденно, що наближається до довоєнних показників. Для агрокомпаній це позитивний сигнал: експортні партії можуть швидше потрапляти на судна в Одесі, час очікування залізничних сполук скорочується.

Отже, експортери зерна мають сенс переорієнтувати частину потоків назад на Одеські порти, якщо це логістично вигідно, адже їхня пропускна здатність зростає. Проте не варто ігнорувати Дунайські порти – як бачимо, попит на них теж високий і зростає, що свідчить про їхню важливість як альтернативи. Варто користуватися обома напрямками, щоб мінімізувати ризики зриву експорту. Також слід уважно стежити за повідомленнями Військово-морських сил щодо безпеки мореплавства. У разі стабільної роботи портів Одеси, Україна зможе нарощувати експорт агропродукції, що позитивно вплине на доходи агросектору та надходження валютного виторгу.

04 З 01 листопада 2025 р. діятимуть нові правила оформлення фітосанітарного сертифіката

За даними Держпродспоживслужби, з 01 листопада 2025 року буде припинено видачу фітосанітарних сертифікатів та фітосанітарних сертифікатів на реекспорт у паперовій формі для країн ЄС.

Держпродспоживслужба повідомляє, що у зв'язку із приєднанням України до міжнародної централізованої інформаційної системи ePhyto HUB, яка забезпечує обмін фітосанітарними сертифікатами та фітосанітарними сертифікатами на реекспорт (ePhyto), об'єкти регулювання, включені до Переліку об'єктів регулювання для цілей імпорту, експорту та реекспорту, затвердженого постановою КМУ від 15.11.2019 №1177, вивозяться за межі митної території України у супроводі фітосанітарного сертифіката або фітосанітарного сертифіката на реекспорт, виданого в електронній формі.

Відповідно до ст. 46 Закону України «Про карантин рослин», оригінали фітосанітарного сертифіката та фітосанітарного сертифіката на реекспорт видаються державним фітосанітарним інспектором:

- у паперовій формі – якщо цього вимагають фітосанітарні заходи країни призначення;
- в електронній формі – в інших випадках, у тому числі на вимогу особи.

Разом з цим, Держпродспоживслужба отримала лист від Європейської Комісії, в якому повідомила, що у разі передачі фітосанітарних сертифікатів через систему ePhyto HUB до системи TRACES NT, країни-члени ЄС приймають виключно електронні фітосанітарні сертифікати (ePhyto).

Враховуючи повідомлення Європейської Комісії, у випадку видачі фітосанітарних сертифікатів в електронній формі з використанням інформаційної автоматизованої системи «Phytosanitary Inspection System», інтегрованої з рішенням ePhyto, надання таких сертифікатів в паперовій формі при ввезенні вантажів до країн ЄС не є доцільним.

З огляду на зазначене, для дотримання вимог фітосанітарних заходів Європейського Союзу, з 01 листопада 2025 року буде припинено видачу фітосанітарних сертифікатів та фітосанітарних сертифікатів на реекспорт у паперовій формі для країн ЄС. Експортерам об'єктів регулювання, які ввозитимуть вантажі до країн ЄС, додатково надаватимуться номер та дата оформленого електронного фітосанітарного сертифіката (ePhyto).

05 У жовтні до Держбюджету спрямовано 67 млрд грн митних платежів

За результатами роботи у жовтні 2025 року Державна митна служба України перерахувала до бюджету 67 млрд грн митних платежів, що на 13 млрд грн перевищує результат жовтня минулого року. На основі даних митних оформлень, порівняно з аналогічним періодом минулого року, обсяги оподаткованого імпорту товарів у жовтні збільшились на 22%.

При цьому основними бюджетоформувальними товарами, що забезпечили найбільші надходження цього місяця, стали:

- нафтопродукти – 17 млрд грн;
- автомобілі легкові – 5,1 млрд грн;
- газ природний, гази нафтові – 2 млрд грн;
- електрогенераторні установки – 997,5 млн грн;
- апарати електричні телефонні – 932,5 млн грн;
- моторні транспортні засоби для перевезення вантажів – 735,1 млн грн;
- частини та пристрої транспортних засобів – 709,5 млн грн;
- продукти, що містять тютюн, нікотин та їх замінники – 701,8 млн грн;
- вугілля кам'яне, антрацит – 683,5 млн грн;
- трактори, за винятком тракторів товарної позиції 8709 – 657,6 млн грн;
- шини та покриття пневматичні гумові нові – 605,3 млн грн.

06 Оновлено перелік товарів, які можуть підпадати під антидемпінгові заходи

Через 45 днів з дня опублікування повідомлення на офіційному вебпорталі Держмитслужби розпочинається застосування вимог законодавства про подання документів на окремі товари, які підпадають під антидемпінгові заходи.

Відповідно, перелік таких товарів доповнено підкатегорією 7318 15 88 90 згідно з УКТЗЕД — болти з шестигранною головкою або шестигранною головкою та фланцем діаметром від 6 мм до 30 мм включно походженням з В'єтнаму або Тайваню.

Так, якщо митними органами встановлено факти підробки документів про походження товарів або подання документів, що містять недостовірні дані щодо країни походження товарів, які можуть підпадати під антидемпінгові заходи, декларант, уповноважена ним особа або перевізник зобов'язані надати документи, що підтверджують якісні характеристики товару, та відомості, що підтверджують маршрут постачання товару від виробника до підприємства. Документи подаються митному органу або в електронній, або у паперовій формі.

Джерела

01 <https://jurliga.ligazakon.net/>

02 <https://bank.gov.ua/>

03 <https://customs.gov.ua/>

04 <https://dengi.ua/>

05 <https://www.pwc.com/ua/>

06 <https://tax.gov.ua/>

07 <https://news.dtkk.ua/>

08 <https://www.bbc.com/>

09 <https://minprom.ua/>

10 <https://minfin.com.ua/>

Done

**З повагою, ваш
надійний партнер**